

Viitasaaren kaupungin lausunto Fingrid Oyj:n Harjulinjan voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kaupunginhallitus 08.12.2025 § 317
626/11.00.03/2025

Lausunto Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400 + 110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma)

Fingrid Oyj (jäljempänä hankkeesta vastaava) on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) Harjulinjan 2 x 400 + 110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma). Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukainen YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia nyt alkavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) aikana selvitetään ja millä tavoin selvitykset tehdään. Lisäksi YVA-ohjelma sisältää kuvauksen hankkeen eri toteuttamisvaihtoehdoista ja hankealueen ympäristön nykytilasta.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n Pyhäjärven Murtooperän ja Kangasiemen Kauppilan välille rakennettavaa uutta 2 x 400 + 110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä, joka sijoittuu 14 kunnan alueelle neljässä maakunnassa. Tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat Pyhäjärven, Kiuruveden, Pielaveden, Keiteleeseen, Pihtiputaan, Viitasaaren, Vesannon, Rautalammin, Konneveden, Suonenjoen, Laukaan, Pieksämäen, Hankasalmen ja Kangasniemen kaupunkien/kuntien alueille. Tarkasteltavat 2 x 400 + 110 kilovoltin voimajohtoreitit sijoittuvat osin kokonaan uuteen maastokäytävään ja osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Uudessa maastokäytävässä johtoalueen leveys on noin 96 metriä. Nykyisen voimajohtoreitin rinnalle rakennettaessa voimajohtoalue levenee nykyisestä tyypillisimmin noin 74 metriä. Perusratkaisuna käytettävä pylvästyyppi on haaruksin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylväs. Ylimmät 400 + 110 kilovoltin pylvään osat eli ukkosulokkeet ulottuvat keskimäärin noin 35-37 metrin korkeudelle. Pylväsväli on noin 250-350 metriä.

Tarkasteltavien voimajohtoreittien yhteispituus on noin 413 kilometriä ja rakennettavan voimajohtoyhteyden pituus on noin 181-196 kilometriä toteutettavasta vaihtoehdosta riippuen. Tarkasteltavista voimajohtoreiteistä muodostuu viisi vaihtoehtoa, joista yksi toteutuu.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma ja sitä koskeva kuulutus ovat nähtävillä verkossa osoitteessa www.ymparisto.fi/Fingrid-harjulinja-YVA. Arviointiohjelman paperiversio on nähtävillä 17.11.-31.12.2025 välisen ajan mm. Viitasaaren kaupungintalolla, Keskitie 10, VIITASAARI.

Mielipiteet ja lausunnot tulee toimittaa kirjallisena 31.12.2025 mennessä Pohjois-Savon ELY-keskukselle osoitteeseen PL 2000, 70101 KUOPIO tai sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi.

Valtion aluehallintouudistuksen myötä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvät tehtävät siirtyvät ELY-keskuksista valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon, joka jatkaa tässä YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena 1.1.2026 alkaen. Lausuntojen ja

mielipiteiden jättämiseksi varatun ajan jälkeen Lupa- ja valvontavirasto antaa kokoavan yhteysviranomaisen lausunnon YVA-ohjelmasta. Lausunto tulee nähtäväksi viimeistään 31.1.2026 osoitteisiin www.ymparisto.fi/Fingrid-harjulinja-YVA sekä www.lvv.fi/ajankohtaista.

Viitasaaren kaupungin lausunto

Viitasaaren kaupunki on tutustunut Harjulinjan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja toteaa sen olevan kattavasti ja asiantuntevasti laadittu. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tarkasteltu itse menettelyn sisältöä ja tavoitteita, voimajohtohankkeen etenemistä ja elinkaarta, hankkeen eri toteutusvaihtoehtoja, ympäristön nykytilaa ja sen kehittymistä sekä hankkeen merkittävimpiä vaikutuksia. YVA-ohjelma perustuu asianmukaisiin selvityksiin sekä reittivaihtoehtotarkasteluihin, joista Viitasaaren kaupungin puolelle sijoittuu VE1, VE2 ja VE3.

Sähkönsiirron tarve

Energiamurros ja vihreä siirtymä aiheuttavat merkittäviä vahvistustarpeita kantaverkolle. Kun tuulivoiman tuotantokapasiteetti kasvaa ennusteiden mukaan yli 2000 megawattia vuodessa ja kulutuksen Etelä-Suomessa odotetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2035 mennessä, on sähkönsiirron tarve merkittävästi kasvava pohjoiseteläsuunnassa, kun samalla sähköntuotanto keskittyy Länsi- ja Pohjois-Suomeen. Uudella kantaverkolla mahdollistetaan myös ilmastotavoitteiden saavuttamista ja ylläpidetään sähkömavaraisuutta. Sähkön kulutukseen liittyvien ennusteiden mukaan Harjulinjan hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista.

Energiajärjestelmän murros haastaa miettimään ratkaisuja häiriöttömään energiansaantiin ja -jakeluun myös huoltovarmuuden näkökulmasta. Suurteholinjan puuttuminen itäisestä Keski-Suomesta puoltaa Viitasaaren kaupungin näkemystä sijoittaa voimajohto Keski-Suomen maakunnan alueelle, jonka vuoksi Viitasaaren kaupunki kehottaa siten tarkastelemaan reittivaihtoehtoja 1-3 tästä näkökulmasta.

Viitasaaren kaupunki katsoo, että sähkönsiirtolinja on keskeinen edellytys Suomen kansallisten hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiselle. Viitasaaren kaupunki on omalta osaltaan myös edistämässä ilmastotavoitteita kuulumalla Hinku-verkoston. Vaikka kaupungin omat ilmastotavoitteet keskittyvät pienempiin ja paikallisiin toimenpiteisiin, katsoo kaupunki, että Harjulinjan toteuttaminen edistää merkittävästi myös kaupungissa vireillä olevia puhtaan energian investointeja ja kotimaista uusiutuvan energian tuotantoa.

Karhukorven aurinko- ja tuulivoimahanke sijoittuu Viitasaaren itäiseen osaan, josta rakennettaisiin noin 28-31 kilometriä pitkä 400 kilovoltin ilmajohto hankealueelta kohti Harjulinjaa. Eolus Finland Oy suunnittelee Karhukorven hankkeeseen enintään 20 uuden tuulivoimalan rakentamista ja lisäksi noin 80 hehtaarin kokoista aurinkovoima-aluetta.

Kaavoituksen tilanne

YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat Viitasaaren kaupungin osalta hyvin pieneltä osin oikeusvaikutteisten yleiskaavojen alueelle. Suunnitelluilla voimajohtoreiteillä Viitasaaren kaupungin puolella on Keiteleen itäpuolen rantayleiskaava. Voimajohtoalueelle sijoittuu seuraavia rantaosayleiskaavan merkintöjä: M=Maa- ja metsätalousvaltainen alue, W=Vesialue, luo-1=luonnon monimuotoisuuden

kannalta arvokas alue tai kohde/kasvillisuus ja luo-2= luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue tai kohde/linnusto. Luo-1 ja Luo-2 kaavamääräyksen mukaan "Osa-alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen maisemallisia arvoja. Alueen arvot on kuvattu erillisessä luonto- ja maisemaselvityksessä".

Hanke ei sijoitu kuitenkaan sellaisille kaava-alueille, jotka vaikeuttaisivat alustavien tarkastelujen mukaan kaavan toteutumisia esimerkiksi rakennuspaikkojen osalta tai työllistäisivät kaavoitustyötä tekeviä Viitasaarella. Hankealueelle ei ole myöskään tällä hetkellä suunnitteilla uusia yleis- tai asemakaavoja.

Asutus ja Kolkun kylä

Viitasaaren kaupungin puolella voimajohdon keskilinjasta alle 100 metrin päässä olevia asuinrakennuksia on yksi ja alle 300 metrin päässä 27. Lomarakennuksia ei ole yhtään alle 100 metrin päässä, mutta alle 300 metrin päässä on 6 asuntoa. Viitasaaren kaupunki esittää, että voimajohtolinjojen lähivaikutusalueen asukkaita ja kiinteistönomistajia pidetään ajan tasalla hankkeen etenemisestä. Lisäksi heitä on tiedotettava siitä, miten hanke vaikuttaa kiinteistöjen omistajuuksiin taloudellisesti ja maankäytöllisesti. Mikäli hankkeella on vaikutuksia kaavassa osoitettuihin rakentamattomiin rakennuspaikkoihin, on niistä tiedotettava maanomistajia ja vaikutukset on tultava ilmi myös arviointiselostuksessa.

Kolkun kylän asukkaat ovat esittäneet huolensa Harjulinjan voimajohtohankkeen kulkemisesta kylän läpi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetty VE2 kulkee Suurensuonmäen kylkeä pitkin kylätielle, ylittäen Kolkuntien. Kyläläiset kyseenalaistavat lähes sata metriä leveän linjan sijoittamisen Kolkun keskelle. Toisaalta he pohtivat siirtolinjasta aiheutuvien lunastus- ja korvaussummien määrää ja riittävyyttä, joista ei ole tiedotettu vielä maanomistajia.

Viitasaaren kaupunki ymmärtää alueen asukkaiden huolen voimajohtolinjan sijoittumisesta ja esittää edellä mainittuihin näkemyksiin perustuen voimajohtolinjan sijoittumisen tarkastelua siten, että asukkaat huomioidaan vertailemalla eri reittivaihtoehtoja ja niiden vaikutusten arviointia.

Arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista Kymönkosken reitti ja Pasala sijoittuvat 2,6 kilometrin päähän voimajohtoreitistä ja Toulat 1,3 kilometrin päähän, molemmat lännen suuntaan. Kymönkoski ja sen ympäristö sijaitsevat maiseman solmukohtassa, jossa yhdistyvät kosket, kapea ja kallioseinämien rajaama Kymönjärvi, viljelysmaisemat sekä laaja Kymönselkä.

Kylärakenne on hyvin säilynyt ja rajoittuu metsäisiin reunoihin. Eteläpuolella on laajoja kalliopaljastumia ja pohjoisessa luode-kaakkoisuuntainen pitkittäisharju. Reitillä rakennuskanta on eri-ikäistä ja talot sijoittuvat mäennyppylöille pieniksi ryhmiksi metsäsaarekkeiden lomaan. Maisemakuva on metsäinen, erityisesti Kärnän kohdalla, jossa jyrkät selänteet reunustavat koskea. Pasalan maisema on kumpuilevaa ja korkeuserot suuria. Tilakeskukset ovat hajallaan ja pellot laskevat kohti rantoja. Paanalan pihapiiristä avautuu laajoja näkymiä koko keskikylään. Alueella on hyvin hoidettuja viljelyksiä ja elinvoimaista maataloutta. Rakennuskanta edustaa 1800-1900-lukujen talonpoikaista rakennustapaa. Toulatin maisema sijoittuu pitkänomaisen Iso-Toulat-järven ympärille, jossa

hallitsevat pitkittäiset näkymäsuunnat. Järven länsiranta on metsäinen, kun taas asutus ja kapeat pellot keskittyvät itärannalle järven ja tien väliin. Pihapiirit ovat kiinni tiessä ja karjatalous sekä laitumet näkyvät maisemassa. Alue on vaihtelevaa, puusaarekkeiden rytmittämää maatalousmaisemaa, jossa mökkirakentaminen on vähäistä.

Suurvoimajohtolinja on selkeä ja pysyvä maisemallinen muutos, jonka vaikutukset korostuvat erityisesti avoimissa viljely- ja järvimaisemissa sekä alueille, joilla näkymät ovat laajoja ja maiseman kulttuuriset arvot vahvoja. Metsäisillä osuuksilla vaikutukset ovat lievempiä, mutta niihin liittyy maisemarakennevyöhykkeen rikkoutumista puuston raivauksien vuoksi. Arvomaiseman kohdalla on tärkeää pyrkiä säilyttämään ne maiseman elementit, joihin kyseisen maiseman arvo perustuu. Siksi Viitasaaren kaupunki pitää tärkeänä, että Kymönkosken, Pasalan ja Toulatin maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet huomioidaan asianmukaisesti ja riittävän merkittäväksi Harjulinjan YVA-menettelyssä. Mahdollisilla havainnekuvilla voidaan ilmentää konkreettisempaa kuvaa vaikutusten arvioinnista edellä mainittuihin maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin.

Lopuksi

Kokonaisuutena Viitasaaren kaupunki pitää Harjulinjan YVA-ohjelmaa perusteellisena ja katsoo, että hankkeen jatkosuunnittelua tulee viedä eteenpäin, jotta alueen ja koko Suomen energiajärjestelmä voi kehittyä kohti vähähiilistä ja kestävää tulevaisuutta. Viitasaaren kaupunki ei näe esteitä voimalinjan linjaukselle tai voimalinjan rakentamiselle. Viitasaaren kaupunki toivoo, että hankkeesta tiedotetaan aktiivisesti ja ajantasaisesti kaupunkia, hankealueella olevia asukkaita ja kiinteistöjen omistajia sekä muita sidosryhmiä.

Oheismateriaali:

- Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntopyyntö Fingrid Oyj:n Harjulinjan voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma)

Lisätiedot: Rakennusarkkitehti Riina Pietarila, puh. 040 571 1865, riina.pietarila@viitasaari.fi, kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä esitetyn lausunnon Fingrid Oyj:n Harjulinjan voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Pohjois-Savon ELY-keskukselle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että rakennusarkkitehti Riina Pietarila esitteli asiaa kokouksessa ja oli paikalla kokouksessa klo 16:03 – 16:20.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Pohjois-Savon ELY-keskuksen kirjaamo